

İSTEĞE BAĞLI SİGORTALIK SÜRELERİNİN HİZMET BİRLEŞTİRMESİNDEKİ YERİ

Doç. Dr. Saim Ocak

I. GİRİŞ

İsteğe bağlı sigorta, 5510 sayılı Kanununun 50. maddesinde, kişilerin isteğe bağlı olarak prim ödemek suretiyle uzun vadeli sigorta kollarına ve genel sağlık sigortasına tâbi olmalarını sağlayan sigorta olarak tanımlanmıştır (m. 50/I).

Sosyal sigorta sistemimizde, isteğe bağlı sigortalılık, zorunlu sigortalı sayılmayan kişilerin, talep etmeleri halinde uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortasından yararlanmayı sağlamaktadır. Bazı hallerde, zorunlu sigortanın kısmen kapsamına alınan kişiler ile zorunlu olarak kısa vadeli sigorta koluna veya genel sağlık sigortasına ya da bunların her ikisine tabi tutulan ancak uzun vadeli sigorta koluna tabi tutulmayan kişiler, isteğe bağlı sigortalı olarak uzun vadeli sigortadan ve genel sağlık sigortasından yararlanabilmektedir¹.

İsteğe bağlı sigortalı olabilmek için, Türkiye'de ikamet edenler ile Türkiye'de ikamet etmekte iken sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerdeki Türk vatandaşlarından; 5510 sayılı Kanuna tâbi zorunlu sigortalı olmayı gerektirecek şekilde çalışmamak veya sigortalı olarak çalışmakla birlikte ay içerisinde 30 günden az çalışmak ya da tam gün çalışmamak, kendi sigortalılığı nedeniyle aylık bağlanmamış olmak, 18 yaşını doldurmuş bulunmak, isteğe bağlı sigorta talep dilekçesiyle Kuruma başvuruda bulunmak gerekmektedir (m. 50/II).

İsteğe bağlı sigorta için talep gerekmekte olup, daha önce belirli bir süre zorunlu sigortalılık ilişkisinin varlığı aranmamaktadır. İstisnai haller hariç, Türkiye'de ikamet etme koşulu aranmaktadır.

İsteğe bağlı sigorta primi, 82. maddeye göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında, sigortalı tarafından belirlenen prime esas aylık kazancın % 32'sidir. Bunun % 20'si malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, % 12'si genel sağlık sigortası primidir. 51. maddenin üçüncü fıkrasında belirtilenler için 82. maddeye göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında olmak kaydıyla belirlenen günlük kazanç ve gün sayısı üzerinden malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası primi alınır (m. 52/I)².

^H Hakem denetiminden geçmiştir.

¹ Öte yandan, zorunlu olarak uzun vadeli sigorta koluna tabi tutulmakla birlikte, ay içinde 30 günden az çalışan kişiler, çalışılan süreler dışında kalan günler için isteğe bağlı sigorta kapsamında prim ödeyebilmektedirler (m.51/III).

² İsteğe bağlı sigortalı olanlar, bakmakla yükümlü olunan kişi olsa dahi, 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılır ve genel sağlık sigortası primini de ödemekle yükümlüdürler. Yabancı ülke vatandaşlarından Tür-

İsteğe bağlı sigorta primi ödenmiş süreler malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulamasında dikkate alınır ve m. 51/III hükmü³ saklı olmak üzere m. 4/I (b) bendi kapsamında sigortalılık süresi olarak kabul edilir (m. 51/V).

Bilindiği gibi, 5510 sayılı Kanundan önceki dönemde, 506 sayılı Kanun uyarınca SSK (m. 4/I, a), 1479 sayılı Kanun uyarınca Bağ-Kur (m. 4/I, a), 5434 sayılı Kanun hükümleri uyarınca TC. Emekli Sandığı kapsamında (m. 4/I, a) isteğe bağlı sigortalı olunabilmekteydi. Ancak, 5510 sayılı Kanun ile isteğe bağlı sigortalılık, m. 4/I, b (eski Bağ-Kur) kapsamında sayılmaktadır. Bu bağlamda, 5510 sayılı Kanun yürürlüğe girdiği tarihten sonraki dönemde geçen isteğe bağlı sigortalılık süreleri m. 4/I, b kapsamında değerlendirilmektedir. Ancak, 5510 sayılı Kanunun m. 5 ve 51. maddesinde yer alan hükümlerde öngörülen istisnai hallerde isteğe bağlı sigortalılık süreleri m. 4/I, a kapsamında da sayılmaktadır.

II. KANUN HÜKÜMLERİNİN, YARGI KARARLARININ VE SGK UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

1. 5510 sayılı Kanun ile hizmetlerin birleştirilmesi bakımından yeni düzenlemeler getirilmiş, önceki döneme ilişkin süreler bakımından ayrı düzenleme yapılmıştır. Öncelikle, 5510 sayılı Kanunun m. 106/V hükmü ile 2829 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak, önceki döneme ilişkin olarak sözü edilen Kanun hükümlerinin uygulanacağına ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

2. 5510 sayılı Kanunda hizmet birleştirmesinin nasıl yapılacağı m. 53/VI hükmünde düzenlenmiştir. Buna göre, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ilk defa sigortalı sayılanlardan 4. maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinden birden fazlasına tabi olarak çalışmış olanların yaşlılık aylığı bağlanma taleplerinde, en fazla sigortalılığın geçtiği sigortalılık hali, hizmet sürelerinin eşit olması ile malûllük ve ölüm halleri ile yaş haddinden re'sen emekli olma, süresi kanunla belirlenen vazifelere atanma veya seçilme ve bağlı oldukları sigortalılık halinin kanunla değiştirilmesi durumunda ise son sigortalılık hali esas alınacaktır. Görüldüğü gibi istisnai haller hariç, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ilk defa sigortalı sayılanlar bakımından hizmet birleştirmesi, en fazla sigortalı olarak geçirilen statü/sigortalılık haline göre belirlenecektir.

3. 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce sigortalı olanlar bakımından ise, hizmet birleştirmesine ilişkin temel esaslar 5510 sayılı Kanunun geçici 2. maddesinde düzenlenmiştir. 5510 sayılı Kanunun geçici m. 2 hükmü uyarınca, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı veya iştirakçi olup, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra aylık tale-

kiye'de yerleşik olma hali bir yılı doldurmadıkça genel sağlık sigortası primi alınmaz ve bu kişiler genel sağlık sigortalısı sayılmaz (m. 52/II).

³ Kanunun m. 51/III hükmünde ay içinde 30 günden az çalışanlardan söz edilmektedir. "Ay içerisinde 30 günden az çalışan veya 80 inci madde uyarınca prim ödeme gün sayısı, ay içindeki toplam çalışma saatinin 4857 sayılı Kanuna göre belirlenen günlük normal çalışma saatine bölünmesi suretiyle hesaplanan sigortalıların aynı ay içerisinde isteğe bağlı sigortaya prim ödemeleri halinde, primi ödenen süreler zorunlu sigortalılığa ilişkin prim ödeme gün sayısına otuz günü geçmemek üzere eklenir ve eklenen bu süreler, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılık süresi olarak kabul edilir".

binde bulunanlardan, farklı sosyal güvenlik kurumlarına ya da 5510 sayılı Kanunda belirtilen sigortalılık hallerinden birden fazlasına tabi olanlara aylık bağlanmasına esas alınacak kanun, bu Kanunla mülga 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre tespit olunmaktadır. Buna göre, geçmiş dönemde farklı statüde farklı sosyal güvenlik kanunlarına tabi olan sigortalılara 2829 sayılı Kanun kapsamında hizmet birleştirmesi hükümleri uygulanarak bulunacak kanun hükümleri uyarınca aylık bağlanacaktır. Yine geçici 2. maddeye göre, 5510 sayılı Kanuna tabi hizmetlerle 506 sayılı Kanunun geçici 20. maddesine tabi sandıklarda geçen hizmetlerin birleştirilmesinde de bu fıkra hükümleri esas alınmak suretiyle bu Kanunla mülga 2829 sayılı Kanun hükümleri uygulanacaktır⁴.

Anılan hükümden de anlaşılacağı üzere, 5510 sayılı Kanundan önce sigortalı olanlar bakımından hizmet birleştirmesine ilişkin uygulamalar, 5510 sayılı Kanunla geleceğe etkili olarak yürürlükten kaldırılan 2829 sayılı Kanuna göre yapılmaktadır⁵.

2829 sayılı Kanunun 8. maddesinde, “Aylığı bağlayacak kurum” başlığı altında aşağıdaki esaslara yer verilmiştir:

“Madde 8 – *Birleştirilmiş hizmet süreleri toplamı üzerinden, ilgililere; son yedi yıllık fiili hizmet süresi içinde fiili hizmet süresi fazla olan kurumca, hizmet sürelerinin eşit olması halinde ise eşit hizmet sürelerinden sonuncusunun tabi olduğu kurumca, kendi mevzuatına göre aylık bağlanır ve ödenir.*

Ancak, malullük, ölüm, 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa göre yaş haddinden re'sen emekli olma süresi kanunla belirlenen vazifelere atanma veya seçilme ve bağlı oldukları kurumun kanunla değiştirilmesi hallerinde ilgililere hizmet sürelerinden sonuncusunun tabi olduğu kurumca, kendi mevzuatına göre aylık bağlanır”.

Belirtilen hükümde aylığı bağlayacak Kurumun nasıl bulunacağı ve hangi mevzuata göre işlem yapılacağı düzenlenmektedir. 3201 sayılı Kanunun belirtilen hükmüne göre, birden fazla Kuruma tabi sigortalılık süresi bulunan kişinin hizmetlerinin birleştirilmesi durumunda, maddede yer verilen istisnai haller hariç, son yedi yıllık fiili hizmet süresi içinde fiili hizmet süresi fazla olan kurumca, kendi mevzuatına göre aylık bağlanacak ve ödenecektir.

Bilindiği gibi, sosyal güvenlik kurumları 5502 sayılı Kanunla tek çatı altında SGK bünyesinde birleştirilmiştir. Dolayısıyla aylığı bağlayacak olan Kurum SGK'dır. Dolayısıyla, son 7 yıllık fiili hizmet süresine göre, 5510 sayılı Kanunun m. 4/I, a (SSK), m. 4/I, b (Bağ-Kur) ve m. 4/I, c (TC. Emekli Sandığı) kapsamında, son yedi yıllık fiili hizmet süresi içinde fiili hizmet süresi fazla olan statüye göre aylık bağlanacaktır. 2829 sayılı Kanunun m. 8/II hükmünde belirtilen diğer istisnai hallerde ise tabi olunan son statüye göre işlem yapılmaktadır.

⁴ Öte yandan geçici 2. maddenin devamında başka bir hükme yer verilmiştir: “...Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamına girmeyenlere 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz. Bu Kanunla mülga 2829 sayılı Kanuna göre 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanması gerekenlerden, bu Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamına girmeyenler için, bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri esas alınır. (a) bendi hükümlerinin uygulamasına esas alınacak kanun, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında geçen süreler hariç, bu Kanunla mülga 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre belirlenir”.

⁵ Ergin, 203.

Kanunda düzenlenen istisnai haller hariç, SSK, Bağ-Kur, TC. Emekli Sandığına tabi olarak birden fazla sosyal güvenlik kurumuna tabi hizmeti bulunan kişiler hakkında, son 7 yıllık fiili hizmet süresi fazla olan kurum Kanununa/statüye göre işlem yapılmaktadır. İşte sözü edilen uygulama yapılırken, isteğe bağlı sigortalılık bakımından, 2829 sayılı Kanun kapsamında hizmetlerin birleştirilmesi sırasında sorun yaşanmaktadır.

Uygulamada Sosyal Güvenlik Kurumu 5510 sayılı Kanundan önceki dönemde, fiili hizmet süresinin, çalışmaya dayalı olarak sosyal güvenlik kurumlarına tabi olarak fiilen çalışılarak geçirilen süre olarak kabul etmiş ve isteğe bağlı sigortalılığı fiili hizmet süresi olmadığı gerekçesiyle hizmetlerin birleştirilmesi sırasında son 7 yıllık fiili hizmet süresinin hesabında dikkate almamıştır.

5510 sayılı Kanundan önceki dönemde, birden fazla Sosyal Güvenlik Kurumuna tabi hizmeti bulunan ve aynı zamanda 506 sayılı Kanun kapsamında SSK'ya tabi olarak isteğe bağlı sigortalı olan kişiler, zorunlu SSK süreleri ile isteğe bağlı SSK sürelerinin birleştirilmesi, son 7 yıllık fiili hizmet süresinin yarısından fazlasının SSK'ya tabi olduğunun kabul edilmesi ve 506 sayılı Kanunda öngörülen koşulların uygulanması suretiyle SSK üzerinden aylık bağlanmasını talep etmişlerdir.

Kurumun tarafından, hizmet birleştirilmesi yapılırken SSK isteğe bağlı sigortalılık süreleri SSK kapsamındaki sürelerden sayılmayarak, Bağ-Kur sigortalılığı daha fazla olduğu gerekçesiyle Bağ-Kur hükümleri uygulanmak suretiyle aylığın daha geç bağlanması ve daha az aylık bağlanması durumu ile karşılaşılmıştır.

Kurumun isteğe bağlı sigortalılık sürelerini hizmet birleştirmesinde dikkate almayarak yaptığı işlemler yargıya intikal etmiş olup, Yargıtay 21. Hukuk Dairesi, isteğe bağlı sigortalılığın hizmet birleştirmesinde fiili hizmet süresi olmadığı için dikkate alınmayacağı yönünde kararlar vermiştir.

4. Yargıtay 21. Hukuk Dairesi, 21.12.2009 tarih ve E. 2009/15477, K. 2009/16702 sayılı Kararında⁶, “İsteğe bağlı sigortalılık süresi fiili hizmet süresinden sayılmayacağından son yedi yıllık fiili hizmet süresi içinde fiili hizmet sürelerinden fazla olan kurumca aylık bağlanması hükmü de nazara alınarak sonuca gidilmesi gerekir” yönünde karar vermiştir⁷.

⁶ (www.legelbank.net).

⁷ (www.legelbank.net). **Yargıtay 21. Hukuk Dairesinin 25.01.2010 tarih ve 2009/2765:2010/587 sayılı Kararında aynı yönde olmak üzere aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.** “Sosyal Güvenlik Kurumlarına tabi olarak geçen hizmetlerin birleştirilmesi hakkındaki 2829 sayılı kanunun aylık bağlanacak Kuruma ilişkin 8. maddesinde; Birleştirilen hizmet süreleri toplamı üzerinden ilgililere son yedi yıllık fiili hizmet süresi içinde fiili hizmet süresi fazla olan Kurumca, hizmet sürelerinin eşit olmaları halinde ise, sonuncusunun tabi olduğu Kurumca kendi isteğe bağlı sigortalılık çalışmaya dayanmadığından 506 sayılı yasaya tabi isteğe bağlı sigortalılık süresi yalnızca yaşlılık aylığı hesabında hizmet süresi içinde değerlendirilmeli ancak 2829 sayılı Yasa'nın 8. maddesinde son 7 yıllık fiili hizmet süresinin hesabında nazara alınmamalıdır” (www.legelbank.net). **Yargıtay 21. Hukuk Dairesi'nin 15.03.2010 tarih ve E. 2009/4056, K. 2010/2798 sayılı kararında da aynı yönde olmak üzere, “İsteğe bağlı sigortalılık süresi fiili hizmet süresinden sayılmayacağından bu süre yaşlılık aylığı hesabında nazara alınsa da davacının son yedi yıllık hizmet süresi hesabında isteğe bağlı sigortalılık sürelerinin aylık bağlamaya esas Kurumun belirlenmesinde değerlendirme kapsamına alınmaması gerekir”** denildiği görülmektedir (www.legelbank.net).

Karara konu olayda, davacının, SSK isteğe bağlı sigortalılığı, SSK zorunlu sigortalılığı, 2925 sayılı (Tarım) SSK sigortalılığı ve Bağ-Kur zorunlu sigortalılığı olup, sigortalılık sürelerinin birleştirilmesini ve bu yapılırken, SSK'ya isteğe bağlı sigortalılık süresinin de dikkate alınmasını, son 7 yıllık süre içinde SSK'ya tabi hizmet süresinin daha fazla olduğunu, SSK üzerinden kendisine aylık bağlanmasını talep ettiği, Yerel Mahkemenin davacının talebi yönünde hüküm kurduğu, davalı Kurumun, SSK isteğe bağlı sigortalılık süresinin hizmet birleştirmesinde dikkate alınmayacağını, son 7 yıllık süre içinde Bağ-Kur'a tabi hizmet süresinin daha fazla olduğunu, aylığın Bağ-Kur'dan bağlanması gerektiğini belirterek, Yerel Mahkemenin kararını temyiz etmiştir.

Yargıtay 21. Hukuk Dairesi'nin Kararında, aşağıdaki hususlara vurgu yapıldığı görülmektedir: “Uyuşmazlık 15.7.1975-6.1.1994 tarihleri arasında 2181 gün SSK zorunlu sigortalısı, 1.1.1995-1.1.1997 tarihleri arasında 360 gün 2925 sayılı Yasa'ya tabi, 13.12.1996-31.7.2002 tarihleri arasında 1840 gün 1479 sayılı Yasa'ya tabi, 1.9.2002-30.4.2003 ve 1.11.2003-31.8.2006 tarihleri arasında toplam 1260 gün isteğe bağlı SSK sigortalısı olan, 31.8.2006 tarihinde Sosyal Sigortalar Kurumundan yaşlılık aylığı, talebinde bulunan davacıya 506 sayılı Yasa hükümlerine göre aylık bağlanıp bağlanmayacağı noktasındadır. Bu yönüyle davanın yasal dayanağı belirgin olarak 2829 Sayılı Yasanın 8. maddesidir. Anılan maddeye göre birleştirilmiş hizmet süreleri toplamı üzerinden ilgililere; son yedi yıllık fiili hizmet süresi içinde fiili hizmet süresi fazla olan kurumca, hizmet sürelerinin eşit olmaması halinde ise eşit hizmet sürelerinden sonuncusunun tabi olduğu kurumca, kendi mevzuatına göre aylık bağlanacağı bildirilmiştir. İsteğe bağlı sigortalılık süresi fiili hizmet süresinden sayılmayacağından son yedi yıllık fiili hizmet süresi içinde fiili hizmet sürelerinden fazla olan kurumca aylık bağlanması hükmü de nazara alınarak sonuca gidilmesi gerekir.

Davacının son yedi yıllık fiili hizmet süresinin toplamı olan günün içinde fiili hizmet süresi fazla olan Kurumun Bağ-Kur sigortalılığı olduğu, başka bir anlatımla davacının aylık bağlanmasını istediği 31.8.2008 tarihinden geriye doğru yedi yıllık fiili hizmet süresi toplamı olan 2520 günün içinde fiili hizmet süresi 1260 günden fazla olan fiili hizmet süresinin Bağ-Kur'a tabi olduğu halde mahkemece SSK'ndan aylık bağlanması yönündeki istemin kabulü ile yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir”.

Yargıtay 21. Hukuk Dairesi'nin kararına konu olan uyuşmazlığın, Hukuk Genel Kurulu'na intikal ettiği, Hukuk Genel Kurulu tarafından, 04.05.2011 tarih ve E.2011/21-23, K. 2011/268 sayılı kararına konu olduğu, ancak, Yerel Mahkemenin kararına ilişkin olarak esasa yönelik temyiz incelemesine geçilmeksizin usul yönünden bozulmasına karar verildiği anlaşılmıştır.

Yargıtay 21. Hukuk Dairesi'nin sözü edilen kararı, oyçokluğuyla alınmış olup, karara katılmayan üye farklı gerekçelerle isteğe bağlı sigortalılık süresinin hizmet birleştirmesinde dikkate alınması gerektiği yönünde görüş bildirmiştir. Karşı oy yazısında aşağıdaki hususlara yer verilmiştir.

“...Her şeyden önce üzerinde durulması gereken konu, bir Yasanın uygulanmasında sadece bir madde hükmünün göz önüne alınması ile yetinilmeyip Yasanın tüm maddeleri ile birlikte değerlendirilmesi gerektiği noktasıdır. Üstelik bu yasa kuralı sosyal güvenlik ile ilgili ise, sosyal güvenlik hukukunun yerleşmiş ilke ve kurallarının da göz önünde tutulması gerekir ki, çoğunluk görüşü oluşturulurken 2829 sayılı Yasanın sadece 8. maddesi gerekçe yapıldığından doğru bir yoruma ulaşılamamıştır. 2829 sayılı yasanın Tanımlar başlıklı 3. maddesinin (b)

bendinde hizmet süresinin, "Kurumlara emeklilik keseneği veya malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi ödenmiş süreleri" ifade edeceği çok açık bir biçimde açıklanmıştır. Yasanın 8. maddesinde sözü edilen fiili hizmet süresi de bu süredir. Yasada fiili süreden bahsedilmesi, son yedi yılın tesbitinde takvim yılının değil geriye doğru son yedi yıllık fiili prim ödeme gün sayısının dikkate alınması gerektiğini vurgulama amacını taşımaktadır. Öteyandan, aynı yasanın 7. maddesine göre; "4. maddede belirtilen hizmet süreleri toplamına; itibari hizmet süreleri ile primi ödemenmiş süreler katılmaz" hükmü getirilmiş, başka bir anlamla, hangi hizmet sürelerinin hizmet süreleri toplamına katılmayacağı kesin olarak sayılmıştır. Anılan bu maddede istisna olarak belirtilmediğinden isteğe bağlı hizmet sürelerinin hizmet süreleri toplamına katılacağı ve dolayısıyla son yedi yılın hesabında da dikkate alınması gerektiği açıktır. Bir hizmetin hizmet birleştirilmesinde dikkate alınmasına karşın son yedi yılın hesabında dikkate alınmaması mümkün değildir. İsteğe bağlı sigortalılık tescil ile başlar ve her ay primleri ödenerek fiili olarak gerçekleşen bir süreci ifade ettiğinden fiili bir hizmet süresidir. Sosyal güvenlik sistemimize göre, hizmet süreleri ayırımında fiili hizmet süresinin karşılığı fiili olmayan süre olarak, ancak "itibari" hizmet süresi olarak anlaşılır. Fiili hizmet süresinin alternatifi asla isteğe bağlı sigortalılık süresi değildir. İsteğe bağlı sigortalılık süresi zorunlu sigortalılığın alternatifidir. Fiili hizmeti eylemler olarak bedensel güç kullanılarak yapılan bir çalışma olarak algılamak sosyal güvenlik hukuku ilkelerini dışlayarak "fiili" kelimesinin sadece sözlük karşılığını yorumla esas almak olur ki bu değerlendirme hukuki bir değerlendirme değildir. HGK.nun 15.6.1988 gün ve 1988/10-270E, 472 K. sayılı kararında; T.C. Emekli Sandığı Kanununa tabi olarak geçen fiili hizmet zammının (gerçekte fiili bir hizmet süresi olmadığı halde) 2829 sayılı yasaya göre hizmet birleştirilmesinde dikkate alınacağı kabul edilmiştir. Örneğin; 2925 sayılı Yasaya göre tarımda başkası hesabına çalışanların tabi olduğu sigortalılıkta esas itibarıyla isteğe bağlı bir sigortalılık türüdür. Sözü edilen çoğunluk gerekçesine göre 2925 sayılı yasaya tabi hizmetler asla hizmet birleştirilmesinde dikkate alınamayacaktır. Bir diğer örnek ise; 3201 sayılı yasaya tabi sürelerdir. Yurtdışında bulunan ev kadınları da fiilen çalışmadıkları halde bu yasaya göre borçlanabilmekte ve diğer hizmetleri ile birlikte yaşlılık aylığına hak kazanmaktadırlar. Davalı Kurum, uygulamasında isteğe bağlı sigortalılık süresini son yedi yılın hesabında dikkate almaktadır. Kurum bu güne kadar aynı durumda olan yüzbinlerce kişiye aylık bağlamıştır. Dairemiz çoğunluk görüşü, sosyal güvenlik ve adalet ilkelerine aykırı olduğu gibi Kurumun bu içtihadı göre hareket etmesi halinde bu insanların mağduriyetine yol açacaktır...".

Yargı kararları ve SGK uygulamalarında 5510 sayılı Kanundan önceki dönemde isteğe bağlı sigortalılık süreleri hizmet birleştirmesinde son 7 yıllık fiili hizmet süresinin hesabında dikkate alınmaz iken, SGK, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesiyle, farklı yönde uygulama yapmaya başlamıştır. Kurum, yeni kanun döneminde, isteğe bağlı sigortalılık süresini hizmet birleştirmesinde son 7 yıllık fiili hizmet süresinin hesabında dikkate alarak işlem yapmaktadır. Bilindiği gibi, 5510 sayılı Kanunla 2008 yılından itibaren isteğe bağlı sigortalılık istisnai haller hariç m. 4/I, b (Bağ-Kur) kapsamında sayılmaktadır.

Kurum geçmiş dönemde isteğe bağlı sigortalılık süresini, son 7 yıllık fiili hizmet süresini, kendi aleyhine ve sigortalı lehine olduğu için isteğe bağlı sigortalılığı hizmet birleştirmesinde değerlendirme dışında tutarken, 5510 sayılı Kanundan sonraki dönemde kendi lehine ve sigortalı aleyhine olduğu için dikkate alarak işlem yapmaktadır.

5510 sayılı Kanundan önceki dönemde SSK (m. 4/I, a) isteğe bağlı sigortalılık süresinin hizmet birleştirmesinde son 7 yıllık fiili hizmet süresinin hesabında kullanılmaması, 5510 sayılı Kanundan önceki dönemde aylıkların geç ve daha az bağlanması nedeniyle Kurum lehine sigortalı aleyhine iken, 5510 sayılı Kanundan sonraki dönemde ise isteğe bağlı sigortalılık m. 4/I, b kapsamında sayıldığından, isteğe bağlı sigortalılık süresinin hizmet birleştirmesinde son 7 yıllık fiili hizmet süresinin hesabında dikkate alınması aylıkların geç ve daha az bağlanmasına neden olduğundan Kurum lehine sigortalı aleyhine olmaktadır. Kurumun yeni uygulaması, 5510 sayılı Kanundan önceki dönemde SSK isteğe bağlı sigortalısı olup isteğe bağlı sigortalılık süreleri hizmet birleştirmesinde son 7 yıllık fiili hizmet süresinin hesabında dikkate alınmayan kişiler bakımından olumlu bir etki yapacaktır. Ancak, geleceği ilişkin olarak 5510 sayılı Kanundan sonraki dönemde isteğe bağlı sigorta primi ödeyenler bakımından, m. 4/I, b statüsüne ilişkin esaslar uygulanacağından aylığın daha geç bağlanması ve daha az aylık alınması gibi olumsuz sonuçlara neden olacaktır.

5.a) Sorunun kaynağını, 2829 sayılı Kanunun 8. maddesinde yer alan, son 7 yıllık fiili hizmet süresi ifadesi içinde geçen “fiili hizmet süresi” ve “fiili” ibareleri oluşturmaktadır. Belirtilen ibareye verilen anlam sorunun nedeni ve aynı zamanda çözümünü bakımdan doğrudan etkili olmaktadır. Burada, maddede yer alan “fiili hizmet süresi” ve “fiili” ibareleri ile, karşılığında prim ödenen eylemli/fiili çalışma sürelerinin mi yoksa, karşılığında prim ödenen sürelerin mi kastedildiği tartışma konusudur.

b) Yargı kararındaki karşı oy yazısında, bir Kanunun uygulanmasında sadece bir madde hükmünün göz önüne alınması ile yetinilmeyip Yasanın tüm maddeleri ile birlikte değerlendirilmesi gerektiği, yasa kuralının sosyal güvenlik ile ilgili ise, sosyal güvenlik hukukunun yerleşmiş ilke ve kurallarının da göz önünde tutulması gerektiği, çoğunluk görüşü oluşturulurken 2829 sayılı Yasanın sadece 8. maddesi gerekçe yapıldığından doğru bir yoruma ulaşılamadığı ifade edilmiştir.

Karışık oy yazısında da vurgulandığı gibi, uyumsuzluğun konuyla ilgili tüm mevzuat hükümleri birlikte ele alınarak incelenmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir.

c) 2829 sayılı Kanunun 4. maddesinde yer alan, “Hizmet sürelerinin birleştirilmesi” başlığı altındaki düzenlemeye göre, “Kurumlara tabi çeşitli işlerde çalışmış olanların hizmet süreleri, aynı tarihlere rastlamamak kaydıyla bu Kanuna göre aylık bağlanmasına hak kazanıldığında birleştirilir. Ancak, hizmet süreleri toplamının aylık bağlanmasına yeterli olmaması halinde, bu Kanun hükümleri uygulanmaz”.

Belirtilen hükümde Kurumlara tabi çeşitli işlerde çalışmış olanların hizmet sürelerinin birleştirileceğinden söz edilmektedir. Bu hükümden, ilk bakışta birleştirilecek hizmet sürelerinin sosyal güvenlik kurumlarına tabi olarak çalışılarak geçirilmiş olan hizmet süreleri olduğu anlaşılabilir.

İsteğe bağlı sigortalılıkta ise sigortalılık ilişkisi, herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna, SGK’ya tabi çalışma olmaksızın gerçekleşmektedir. İsteğe bağlı sigortanın yapısı da bu esas üzerine kurulmuştur. O halde, isteğe bağlı sigortalılıkta fiili bir çalışma ve fiili hizmet süresi bulunmaktadır. Bu yönüyle ilk bakışta, “fiili hizmet süresi” ve “fiili” ibarelerinden, eylemli/fiili çalışma karşılığı prim ödenen sürelerin kastedildiği so-

nucuna ulaşılabılır ve isteğe bağı sigortalılık sürelerinin, hizmetlerin birleştirilmesinde dikkate alınmayacağı söylenebilir. Ancak, tek bir kanun hükmüne dayanılarak hareket edilmesi adaletli bir sonuca ulaşmayı engelleyebilecektir. Zira, 2829 sayılı Kanunun belirtilen 4. maddesi dışında, hiçbir hükmünde “çalışma” veya “çalışmış olma” ibarelerine yer verilmemiştir. Bu bağlamda, daha adil bir çözüm için konuya ilişkin hükümlerin birlikte ele alınıp değerlendirilmesi gerekmektedir.

d) 2829 Sayılı Kanunun 1. maddesinde “Amaç” başlığı altında, “Bu Kanunun amacı; çeşitli sosyal güvenlik kurumlarına tabi olarak geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesi suretiyle ilgililerin sosyal güvenliklerinin sağlanması usul ve esaslarının düzenlenmesidir” denilmektedir.

Belirtilen düzenlemede, Kurumlara tabi çeşitli işlerde çalışmadan söz edilmemekte, “fiili hizmet süresi” veya “fiili” ibareleri kullanılmamakta, sadece “hizmet süresi” ibaresi kullanılmaktadır. Kanunun yukarıda belirtilen ve tartışmaya konu olan 8. maddesi dışında, başka hiçbir hükmünde “fiili hizmet süresi” veya “fiili” ibarelerine yer verilmemiş olup, diğer hükümlerde sadece “hizmet süresi” ibaresi kullanılmıştır.

Kanunun amacını belirten m. 1 hükmüne bakıldığında, “hizmet süresi” ile kastedilenin karşılığında prim ödenen süreler olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir. Bu hükme göre ise, isteğe bağı sigortalılık sürelerinin, hizmetlerin birleştirilmesinde dikkate alınması gerektiği söylenebilecektir.

e) 2829 sayılı Kanunun 2. maddesinde “Kapsam” başlığı altında, bu Kanunun, T.C. Emekli Sandığına, Sosyal Sigortalar Kurumuna, Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumuna, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 inci maddesine göre kurulan emekli sandıklarına, tabi çeşitli hizmet süreleri bulunanların emeklilik, malullük, yaşlılık ve ölümleri halinde kendilerine ve hak sahiplerine sağlanacak hakları kapsadığı ifade edilmektedir.

Kanunun kapsamına ilişkin 2. maddesinde, sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çeşitli hizmet süreleri bulunanlardan söz edilmektedir. Anılan düzenlemede de, herhangi bir çalışmadan söz edilmeksizin ve “fiili hizmet süresi” ya da “fiili” ibarelerine yer verilmeksizin, **“hizmet süresi” ibaresi kullanılmıştır. Dolayısıyla sözü edilen düzenlemede yer alan, “hizmet süresi” ibaresi ile karşılığında prim ödenen sürelerin kastedildiği sonucuna ulaşılabilmektedir. Belirtilen düzenleme karşısında, isteğe bağı sigortalılık sürelerinin, hizmetlerin birleştirilmesinde dikkate alınması yerinde olacaktır.**

f) 2829 sayılı Kanunun “Tanımlar” başlığı altında 3. maddesinde, hizmet süresinin tanımının yapıldığı görülmektedir. Belirtilen düzenlemede hizmet süresi, kurumlara emeklilik keseneği veya malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi ödenmiş süreler şeklinde tanımlanmıştır (m. 3/b). Anılan hükümde, hizmet süresinin, sosyal güvenlik kurumlarına karşılığında emeklilik keseneği, malullük yaşlılık ve ölüm sigortası primi ödenen süreler olduğu açık bir şekilde ifade edilmiştir. Madde hükmünde, çalışmadan, çalışma karşılığı prim ödenmesinden ya da hizmet süresinin çalışma karşılığı olacağından söz edilmemektedir. Kanunun tanımlara ilişkin 3. maddesinde, “fiili hizmet süresi” ya da “fiili” ibarelerine değinilmemiş ve “fiili hizmet süresi” tanımına yer verilmemiştir. Öte yandan Kanunun 3. maddesinde, sigortalının, kurumlara emeklilik keseneği veya malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi ödeyenler şeklinde ta-

nımlandığı görülmektedir (m. 3/c). Madde hükmünde, çalışarak prim ödeyenlerden, primi çalışarak ödeyenlerden söz edilmemiştir.

Yargıtay kararına ilişkin karşı oy yazısında, Kanunun m. 3/b hükmünde yer verilen, Kurumlara emeklilik keseneği veya malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi ödenmiş sürelerin, Kanunun 8. maddesinde sözü edilen fiili hizmet süresi olduğu, Kanunda fiili süreden bahsedilmesinin amacının son yedi yılın tespitinde takvim yılının değil geriye doğru son yedi yıllık fiili prim ödeme gün sayısının dikkate alınması gerektiğine vurgu yapmak olduğu ifade edilmektedir.

Ayrıca Yargıtayın sözü edilen kararında geçen karşı oy yazısında şu hususlara vurgu yapılmıştır: “Sosyal güvenlik sistemimize göre, hizmet süreleri ayırımında fiili hizmet süresinin karşılığı fiili olmayan süre olarak, ancak “itibari” hizmet süresi olarak anlaşılır. Fiili hizmet süresinin alternatifi asla isteğe bağlı sigortalılık süresi değildir. İsteğe bağlı sigortalılık süresi zorunlu sigortalılığın alternatiftir. Fiili hizmeti eylemler olarak bedensel güç kullanılarak yapılan bir çalışma olarak algulamak sosyal güvenlik hukuku ilkelerini dışlayarak “fiili” kelimesinin sadece sözlük karşılığını yorumla esas almak olur ki bu değerlendirme hukuki bir değerlendirme değildir”⁸. Aşağıda belirtildiği gibi, itibari hizmet süreleri, Kanunun 7. maddesinde hizmet süreleri toplamına katılmayacağı belirtilerek dışlanmıştır.

Kanunun 8. maddesinde yer alan, “fiili hizmet süresi” ibaresi ile karşılığında prim ödenen sürelerden söz edildiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, karşılığında isteğe bağlı sigorta primi ödenen sürelerin de, **hizmetlerin birleştirilmesinde dikkate alınması gerekecektir.**

g) 2829 sayılı Kanunun 7. maddesinde, 4. maddede belirtilen hizmet süreleri toplamına; itibari hizmet süreleri ile prim ödenmemiş sürelerin katılmayacağı ifade edilmektedir⁹.

Kanunun 7. maddesinde, itibari hizmet süreleri ile prim ödenmemiş sürelerin dikkate alınmayacağı açık ve kesin bir şekilde düzenlenmiştir. Yukarıda yer verilen Yargı kararındaki karşı oy yazısında, hangi hizmet sürelerinin hizmet süreleri toplamına katılmayacağı kesin olarak sayıldığı, maddede istisna olarak belirtilmediğinden isteğe bağlı hizmet sürelerinin hizmet süreleri toplamına katılacağı ve dolayısıyla son yedi yılın hesabında da dikkate alınması gerektiği ifade edilmiştir.

⁸ Karşı oy yazısında ayrıca aşağıdaki gerekçelere yer verilmiştir: “HGK.nun 15.6.1988 gün ve 1988/10-270E, 472 K. sayılı kararında; T.C. Emekli Sandığı Kanununa tabi olarak geçen fiili hizmet zammının (gerçekte fiili bir hizmet süresi olmadığı halde) 2829 sayılı yasaya göre hizmet birleştirilmesinde dikkate alınacağı kabul edilmiştir. Örneğin; 2925 sayılı Yasaya göre tarımda başkası hesabına çalışanların tabi olduğu sigortalılıkta esas itibarıyla isteğe bağlı bir sigortalılık türüdür. Sözü edilen çoğunluk gerekçesine göre 2925 sayılı yasaya tabi hizmetler asla hizmet birleştirilmesinde dikkate alınamayacaktır”. SSK 25.11.1997 tarih 12-82 Ek sayılı Genelgesiyle, SSK Yönetim Kurulu, Yargıtay kararları doğrultusunda, 2829 sayılı Kanun’a göre T.C. Emekli Sandığı’na tabi olarak geçen hizmetler dikkate alınarak bağlanacak aylıklarda, T.C. Emekli Sandığı’nca bildirilen fiili hizmet zammı sürelerinin prim ödeme gün sayısına ve ayrıca sigortalılık süresine eklenmesini kararlaştırmıştır.

⁹ Kanunun 4. maddesinde, Kurumlara tabi çeşitli işlerde çalışmış olanların hizmet süreleri, aynı tarihlere rastlamamak kaydıyla bu Kanuna göre aylık bağlanmasına hak kazanıldığında birleştirileceği ifade edilmektedir.

Mevzuatta aksi yönde uygulama yapılmasını gerektiren başka bir hüküm bulunmaması halinde, maddede belirtilen istisnai hallerin dışında kalan ve karşılığında prim ödenmiş olan sürelerin hizmetlerin birleştirilmesi sırasında dikkate alınması gerekmektedir. Eğer isteğe bağlı sigortalılık süreleri, hizmet birleştirmesi yapılırken hizmet süreleri toplamına katılmayacak olsaydı, bu hususa Kanunun anılan hükmünde yer verilirdi. Hizmet birleştirmelerine ilişkin olarak 2829 sayılı Kanun, önceki dönemde aynı konuyu düzenleyen 228 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılarak, 1983 yılında yürürlüğe konulmuştur. 506 sayılı Kanun ise 1964 yılında yürürlüğe girmiştir. 506 sayılı Kanunda düzenlenen isteğe bağlı sigortalılık hükümleri eğer hizmet birleştirmesinde dikkate alınmayacak olsaydı, bu husus 2829 sayılı Kanunda açık bir şekilde düzenlenirdi.

Mevzuatta 2829 sayılı Kanunun uygulanması bakımından mevzuatta aksi yönde herhangi bir düzenleme de bulunmamaktadır. Kanunun 7. maddesindeki düzenleme karşısında, isteğe bağlı sigortalılık sürelerinin hizmet birleştirmesi yapılırken dikkate alınması gerekmektedir.

h) 2829 sayılı Kanundan önceki dönemde yürürlükte olan ve 2829 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan ve 228 sayılı Kanunda ve belirtilen Kanunda değişiklik yapmış olan Kanunlarda, “fiili hizmet süresi” veya “fiili” ibarelerine yer verilmemiştir. Sözü edilen ibareler ilk defa 2829 sayılı Kanunla getirilmiştir¹⁰.

i) Yukarıda yer verilen Yargı kararındaki karşı oy yazısında, bir hizmetin, hizmet birleştirilmesinde dikkate alınmasına karşın son yedi yılın hesabında dikkate alınmamasının mümkün olamayacağı, isteğe bağlı sigortalılığın tescil ile başladığı ve her ay primleri ödenerek fiili olarak gerçekleşen bir süreci ifade ettiğinden fiili bir hizmet süresi olduğu ifade edilmiştir.

Bilindiği gibi, 2829 sayılı Kanun kapsamında, isteğe bağlı sigortalılık süreleri, aylık bağlanması sırasında dikkate alınmaktadır. Burada belirtmek gerekir ki, isteğe bağlı sigortalılık süresi sadece 2829 sayılı Kanunun 8. maddesinin uygulanması sırasında hizmet birleştirmesi yapılırken soruna neden olmaktadır. Hizmet birleştirmesi sonucunda hangi statüye göre aylık bağlanırsa bağlansın, yukarıda belirtildiği gibi, isteğe bağlı sigortalılık statüsünde geçirilen süreler ve prim ödeme gün sayıları, uzun vadeli sigorta kollarından aylık bağlanması için gerekli olan hak kazanma koşulları bakımından kullanılmaktadır. Bu bağlamda, sigortalılık süresi ve prim ödeme gün sayısının hesabında dikkate alınmaktadır. Aylığın hesabında dikkate alınan süre son 7 yıllık süre bakımından da dikkate alınmalıdır¹¹.

¹⁰ 2829 sayılı Kanunun TBMM görüşmeleri sırasında, konuşmacıların ifadelerinde, “fiili hizmet süresi” ve “fiili” ibarelerine yer verildiği, ancak bunların hangi anlamlarda kullanıldığı, hangi süreleri kapsadığı, hangi süreleri dışladığı hususların açık ve kesin bir şekilde belirtilmediği, bu konularda herhangi bir açıklama tespit edilmiştir; http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2.sayfa_getir?sayfa=590:619&v_mecelis=52&v_donem=2&v_yasama_yili=&v_cilt=16&v_birlesim=087.

¹¹ Hizmetlerin birleştirilmesi işlemi yapılırken son 7 yıllık fiili hizmet süresinin hesabında hizmet borçlanması suretiyle değerlendirilen sürelerin de dikkate alınması gerekir. Ancak belirtmek gerekir ki, borçlanılan süreler ilgili oldukları aylara sayıldığından, bazı hallerde son 7 yılın içine rastlamadığında pratikte uygulanma olanağı bulunmayacaktır. Belirtilen süreler de esas itibarıyla çalışma karşılığı olmaksızın prim ödenerek sigortalılıktan/prim ödeme gün sayısı olarak kabul edilen sürelerdir. Eğer isteğe bağlı sigortalılık son 7 yıllık sürenin hesabında dikkate alınmayacak ise borçlanma sürelerinin de katılmaması gerekir. Oysa Kurumun bazı sosyal güvenlik merkezlerinin uygulamada

6. Öğretide Ergin, Yargıtay'ın yukarıda değindiğimiz kararının değerlendirilmesine ilişkin çalışmasında, Yüksek Mahkemenin kararının isabetli olmadığını, isteğe bağlı sigortalılık süresinin birleştirilmeye katılmayan istisnalar arasında sayılmadığını, isteğe bağlı sigortalılık sürelerinin son yedi yılın hesabında da esas alınmasının sosyal güvenlik hukukunun genel ilkelerine ve adalete daha uygun olacağını savunmuştur¹². Ayrıca öğretide, son 7 yıllık süreden söz edilmeksizin, primi ödenmiş fiili hizmet sürelerinin hizmet birleştirmesinde dikkate alınacağı, borçlanılan sürelerin göz önünde tutulacağı ifade edilmektedir¹³.

7. Sosyal güvenlik hakları bakımından değerlendirme yapılırken, sosyal devlet ve hukuk devleti ilkelerine uygun olarak, kamu yararı da gözetilerek, sigortalının lehine olan sonuca gidilmesi yerinde olacaktır. Elbette Kurumun bütçesi, gelir-gider dengesi bu anlamda, kamu yararı da gözetilmelidir.

2008 öncesinde 506 sayılı Kanun kapsamında (5510 s.K. m. 4/I, a) geçirilen isteğe bağlı sigortalılık süreleri Kurum uygulamalarında ve Yargı kararlarında son 7 yıllık sürenin hesabında dikkate alınmazken, Kurum 2008 yılı sonrasında isteğe bağlı sigortalılık (m. 4/I, b) kapsamına dahil edildikten sonraki uygulamalarında son 7 yıllık süreye dahil ederek işlem yapmaktadır. Sözü edilen uygulamanın yerinde olduğu söylenemez.

III. SONUÇ

İsteğe bağlı sigortalılık sürelerinin hizmetlerin birleştirilmesi sırasında son 7 yıllık fiili hizmet süresinin hesabında dikkate alınıp alınmayacağı birçok yönden soruna neden olmaktadır. Sözü edilen sorunların önlenmesi bakımından öncelikle, hakların kazanılması bakımından mümkün olduğu ölçüde hak kazanma koşulları arasında norm ve standart birliği sağlanmalıdır. Böyle bir durumda, yaşanan birçok sorunun önüne geçilecektir. Öte yandan, 2829 sayılı Kanunun uygulanması bakımından, son 7 yıllık fiili hizmet süresi bakımından isteğe bağlı sigortalılık sürelerinin dikkate alınması yerinde olacaktır.

Kurum, geçmiş dönemde Kurumun bütçesi bakımından aleyhe sonuç doğurduğu için isteğe bağlı sigortalılık sürelerini hizmet birleştirmesinde son 7 yıllık sürenin hesabında dikkate almamaktaydı. Ancak, 5510 sayılı Kanundan sonraki dönemde, isteğe bağlı sigortalılık süreleri, istisnai haller hariç m. 4/I, b

hizmet borçlanması suretiyle değerlendirilen süreleri son 7 yıllık sürenin hesabında dikkate alarak işlem yaptığı, borçlanılan bazı sürelerin talep tarihindeki statüye göre değerlendirme yapılarak m. 4/I, b kapsamında sayılması nedeniyle emeklilik koşullarının farklılaşması sonucunda uyumsuzlukların yaşandığı bilinmektedir. Ancak, Kuruma sorulduğunda, hizmet borçlanmalarını son 7 yıllık sürenin hesabında dikkate almadığı cevabı alınmaktadır.

¹² Ergin, Hediye; *İsteğe Bağlı Sigortalılık Sürelerinin Hizmet Birleştirmesinde Dikkate Alınması*, MESS SİCİL, Aralık 2010, S. 20, Ergin, 205.

¹³ Tuncay, A.Can/Ekmekçi; *Sosyal Güvenlik Dersleri*, 14. Bası, İstanbul 2011, s. 506, Ergin, 203. Sözü edilen kaynaklardaki ifadelerden, isteğe bağlı sigortalılık süresinin, hem aylığın bağlanmasında hem de son 7 yıllık süreninin hesabında dikkate alınacağı ifade edildiği sonucuna ulaşılmaktadır. Öğretide ve yargı kararlarında, sigortalılığın başladığı tarihten önceki askerlik borçlanmasının ise son yedi yıllık sürenin tespitinde dikkate alınmayacağı ifade edilmektedir; Konuyla ilgili Yargı kararları için bakınız, Güzel, Ali/Okur, Ali Rıza/Caniklioğlu; *Sosyal Güvenlik Hukuku*, 13. Bası, İstanbul 2010, 169, dn, 286; Ergin, 203).

kapsamında sayılması nedeniyle, Kurum tarafından son 7 yıllık süreninin hesabında dikkate alınarak işlem yapılmaktadır. Bu yöndeki uygulamalar ise, aktüeryal hesap bakımından Kurum lehine olmakla birlikte, daha geç ve düşük miktarda aylık bağlanmasına neden olmaktadır.

Kurumun, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra isteğe bağlı sigortalılık sürelerini hizmet birleştirmesinde son 7 yıllık sürenin hesabında dikkate alarak yaptığı uygulamaların yargıya intikal ettiği bilinmektedir.

Bilindiği gibi Yüksek Mahkeme, 5510 sayılı Kanundan önceki dönemdeki isteğe bağlı sigortalılık sürelerine ilişkin uyuşmazlıklarda, isteğe bağlı sigortalılık sürelerinin 2829 sayılı Kanunun uygulanmasında son 7 yıllık sürenin hesabında dikkate alınmayacağı yönünde karar vermektedir. Yüksek Mahkemenin, 5510 sayılı Kanundan sonraki dönemdeki isteğe bağlı sigortalılık sürelerinin son 7 yıllık süreninin hesabında dikkate alınıp alınmayacağına ilişkin olarak ortaya çıkan uyuşmazlıklarda hangi yönde karar vereceği uygulamada merakla beklenmektedir.

Kurumun lehine ya da aleyhine sonuç doğuracak uygulamalara göre karar verilmesi adalete aykırı olacaktır. Elbette, değerlendirmeler yapılırken kamu yararı ve Kurumun gelir-gider dengesi de gözetilmelidir. Ancak, bundan daha da önemlisi Anayasa ile güvence altına alınan temel haklardan olan sosyal güvenlik hakkının ihlal edilmemesi gerekmektedir. Değerlendirme yapılırken mevzuattaki tüm hükümlerin, eşitlik, sosyal devlet ve hukuk devleti ilkelerinin, sosyal güvenlik hukukunun yerleşmiş ilke ve kurallarının da göz önünde tutulması gerekmektedir.